

Raadsvoorstel

Onderwerp: Bestuursovereenkomst GOL

Agendanr. :
Reg.nr. : 3448608
B&W verg. : 5 november 2013
Commissie : ROB
Cie_verg. : 26 november 2013
Raadsverg. : 10 december 2013

1) Status

Op grond van uw bevoegdheid kaders voor beleid op hoofdlijnen te stellen, bieden wij u ter instemming de Bestuursovereenkomst GOL aan.
Op grond van uw budgettaire bevoegdheid, bieden wij, het bijgevoegde raadsvoorstel ter vaststelling voor krediet aan.

2) Samenvatting

Onder nadrukkelijk voorbehoud van instemming van de gemeenteraad heeft het college van B&W van de gemeente 's-Hertogenbosch op 26 september 2013 de Bestuursovereenkomst Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat ondertekend. Dit geldt ook voor de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Aa en Maas en de colleges van B&W van de gemeenten Heusden en Waalwijk.

In de Bestuursovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over de planuitwerkings- en realisatiefase van (deel)projecten uit de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL). Tevens zijn er afspraken gemaakt over de financiële bijdragen van de verschillende partijen. In december 2013 is er een besluit nodig over de financiële bijdrage van de gemeente 's-Hertogenbosch. De overige partijen hebben hierover reeds een besluit genomen. De bijdrage van alle partijen (inclusief de bijdrage van het Ministerie van I&M) aan de GOL bedraagt totaal € 76,4 mln.

3) Voorstel

Bijgaand concept – raadsbesluit vaststellen waarin wordt gevraagd:

- In te stemmen met de, op 26 september 2013 ondertekende, Bestuursovereenkomst GOL;
- Een krediet beschikbaar te stellen ter grootte van €400.000, inclusief eventuele kostenverhogende BTW t.b.v. de gecombineerde ecotunnel / waterafvoer Vlijmen-Oost en de begroting 2013 dienovereenkomstig te wijzigen.

Steller : de Jong
Tel. : (073) 615 58 72
E-mail : s.dejong@s-hertogenbosch.nl

4) Aanleiding

Onder nadrukkelijk voorbehoud van instemming van de gemeenteraad heeft het college van B&W van de gemeente 's-Hertogenbosch op 26 september 2013 de Bestuursovereenkomst Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat ondertekend. Dit geldt ook voor de colleges van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Aa en Maas en de colleges van B&W van de gemeenten Heusden en Waalwijk.

In de Bestuursovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over de planuitwerkings- en realisatiefase van (deel)projecten uit de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL). Tevens zijn er afspraken gemaakt over de financiële bijdragen van de verschillende partijen. In december 2013 is er een besluit nodig over de financiële bijdrage van de gemeente 's-Hertogenbosch. De overige partijen hebben hierover reeds een besluit genomen. De bijdrage van alle partijen (inclusief de bijdrage van het Ministerie van I&M) aan de GOL bedraagt totaal € 76,4 mln.

5) Eerdere besluitvorming

Startovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat

Op 18 september 2009 hebben de provincie Noord-Brabant, de gemeenten Waalwijk, Heusden en 's-Hertogenbosch, het waterschap Aa en Maas en 12 maatschappelijke organisaties de Startovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' ondertekend.

Intentieovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat

Op 29 september 2010 hebben de bovenstaande partijen (aangevuld met drie maatschappelijke organisaties) de Intentieovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' ondertekend. In de Intentieovereenkomst zijn de afspraken c.q. ambities vastgelegd waarover consensus is bereikt.

Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat

Op 12 december 2012 hebben de provincie Noord-Brabant, de gemeenten Waalwijk, Heusden en 's-Hertogenbosch, het waterschap Aa en Maas en 15 maatschappelijke organisaties de Samenwerkingsovereenkomst "Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat" ondertekend, waarin projecten ter uitwerking van de inrichtingsambitie zijn vastgelegd. Naast een omschrijving van de projecten is hierin door de betrokken overheidspartijen de intentie uitgesproken om een maximale inspanning te leveren om de voor de (verdere uit-) ontwikkeling en realisering van bedoelde projecten benodigde financiële middelen ter beschikking te krijgen.

Ontwerp-Notitie Reikwijdte en Detailniveau Vlijmen-Oost

Op 17 september 2013 heeft het college van B&W van de gemeente 's-Hertogenbosch ingestemd met de ontwerp 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Gebiedsontwikkeling Vlijmen-Oost' en de inspraak en overlegprocedure opgestart, als voorbereiding van de nog te voeren MER-procedure. Deze MER-procedure is nodig in verband met de planvoorbereiding van de gebiedsontwikkeling Vlijmen-Oost: Oostelijke randweg Vlijmen en de aanpassing van verkeersknooppunt 45 's-Hertogenbosch-West. De gemeente 's-Hertogenbosch is samen met de gemeente Heusden bevoegd gezag omdat een (klein) deel van de gebiedsontwikkeling Vlijmen-Oost op Bosch grondgebied ligt.

Anders dan de gemeente Heusden heeft de gemeente 's-Hertogenbosch besloten om geen voorontwerp-bestemmingsplan Vlijmen-Oost in procedure te brengen. Dit heeft te maken met het globale karakter van het huidige plan waardoor de effecten op de woonomgeving in de Kruiskamp en de verkeersdoorstroming op de A59, het knooppunt 45 en de Vlijmenseweg nog niet duidelijk zijn, evenals de exacte ontsluiting van het Engelermeer. Op basis van het lopende nut-en noodzaakonderzoek, de milieuonderzoeken in het kader van het ontwerp-bestemmingsplan en de ruimtelijke inpassing van de nieuwe infrastructuur kan een weloverwogen besluit worden genomen. Er is overeenstemming over de ligging van de nieuwe Vlijmense randweg.

Het is de intentie van de gemeente 's-Hertogenbosch om tegelijk met de gemeente Heusden het ontwerp-bestemmingsplan en MER Vlijmen-Oost in procedure te brengen, waarschijnlijk in het voorjaar 2014. De gemeente Heusden is trekker van beide procedures.

6) Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

De GOL is een samenwerking tussen de provincie Noord-Brabant, de gemeenten Waalwijk, Heusden en 's-Hertogenbosch, het waterschap Aa en Maas en diverse maatschappelijke organisaties waaronder de ZLTO, Staatsbosbeheer, diverse natuurverenigingen en bedrijvenplatforms. Aanleidingen voor deze samenwerking zijn o.a. het verbeteren van de verkeersdoorstroming op de A59 tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch in de ochtend- en avondspits, het verbeteren van de bereikbaarheid van (bestaande en nieuwe) woonwijken en bedrijventerreinen en de kans die zich voordoet om waterberging (HoWaBo) te combineren met een ecologische verbindingszone (Moerputten, Vlijmens Ven). De GOL heeft als doel het bevorderen van het beter wonen, werken en recreëren binnen en het versterken van het verdienvermogen van de regio.

Binnen de GOL zijn er 38 deelprojecten gedefinieerd die betrekking hebben op aanpassingen en opheffen van verkeersknooppunten op de A59 en de aanleg van parallelstructuren, fietspaden en ecologische verbindingszones. In de directe omgeving van de gemeente 's-Hertogenbosch gaat het daarbij om de aanpassing van knooppunt 45 's-Hertogenbosch-West, de aanleg van de Oostelijke randweg Vlijmen en de ecologische verbindingszone bij Vlijmen-Oost die wordt gecombineerd met de waterafvoer in het kader van het project HoWaBo (Hoog Water 's-Hertogenbosch).

7) Bestuursovereenkomst GOL

Ter uitvoering van de op 12 december 2012 tot stand gekomen Samenwerkingsovereenkomst "Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat" hebben de provincie Noord-Brabant, de gemeenten Waalwijk, Heusden en 's-Hertogenbosch en het waterschap Aa en Maas (voor een aanzienlijk deel) overeenstemming bereikt over de financiële middelen ten behoeve van de uitvoering van (deel)projecten uit de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat. Het Ministerie van I&M is geen contractpartner van de GOL maar financiert vanuit reguliere budgetten specifieke onderdelen van de GOL, waaronder de vervanging van de brug over het Drongelens Kanaal bij Waalwijk-Oost

Bevoegdheid gemeente

Deelname aan de Bestuursovereenkomst doet geen afbreuk aan de rol van partijen als bevoegd gezag in het kader van hun wettelijke taken, die zij maximaal zullen inzetten ten behoeve van de uitvoering van deze overeenkomst.

Projectorganisatie

De samenwerking en aansturing van de GOL is georganiseerd in de vorm van een Adviesgroep, een Stuurgroep en Ambtelijke begeleidingsgroep, waarbij is aangegeven wat de taken en verantwoordelijkheden van elk van deze groepen is. Wat de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente 's-Hertogenbosch betreft gaat het om de volgende:

- het deelnemen aan de Stuurgroep en de Ambtelijke Begeleidingsgroep;
- het deelnemen aan de projectgroep Ecotunnel Vlijmen-Oost, planuitwerkingsfase randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West;
- mede bevoegd gezag voor het bestemmingsplan en MER-procedure voor randweg Vlijmen-Oost en de aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West;
- het uitoefenen van de wettelijke taak als bevoegd gezag.

Fasering

Binnen de GOL worden twee fasen onderscheiden. Fase 1 bevat de projecten die in bijlage 1A. Projectenoverzicht van de Bestuursovereenkomst met fase 1 zijn aangeduid. Het budget voor deze projecten omvat resultaatsverplichtingen voor de planuitwerkingsfase (voorbereiden en nemen van publiekrechtelijke besluiten), en realisatiefase voor een beschikbaar bedrag van in totaal €76,4 mln. Het beschikbare budget komt (inclusief ramingsonzekerheden) overeen met de raming van de projecten in fase 1.

Van een deel van de projecten in fase 1 is de planvoering reeds opgestart of zelfs in uitvoering. Dit heeft te maken met de beschikbare middelen van het ministerie van I&M waaraan termijnen zijn verbonden. Daarnaast was er vanuit de gemeente Heusden, door de koppeling met andere ruimtelijke ontwikkelingen, de noodzaak om de planologische procedure van 'Vlijmen-Oost' snel op te starten.

Fase 2 bevat de projecten die in bijlage 1A van de Bestuursovereenkomst met fase 2 zijn aangeduid. De planuitwerkingsfase van deze projecten geschiedt tegelijkertijd met en ten laste van het budget van fase 1 met uitzondering van de aankoop van gronden. Van de projecten van fase 2 wordt een Voorontwerp (VO) gemaakt. Voor de realisatiefase van fase 2-projecten en de aankoop van bijbehorende gronden is nog geen budget beschikbaar.

Ecotunnel

Een van de projecten van de GOL is de realisatie van een ecologische verbinding onder de A59, in de omgeving van Vlijmen-Oost. Deze verbinding wordt gecombineerd met de waterafvoer vanuit het plan Hoog Water 's-Hertogenbosch (HoWaBo). Er zijn 2 varianten:

- Een ecotunnel met waterafvoer in de vorm van een natte verbinding
- Een ecoduct met waterafvoer in de vorm van een sifon onder de A59

De GOL-partijen zijn, vanwege de ecologische, landschappelijke en ruimtelijke meerwaarde, voorstander van een ecotunnel. De geraamde kosten van een ecotunnel overschrijden het beschikbare budget dat door het ministerie van I&M en het waterschap Aa en Maas beschikbaar is gesteld voor deze gecombineerde ecologische verbinding. Vanwege het belang voor de gemeente 's-Hertogenbosch stellen wij uw Raad voor om een krediet van €400.000 beschikbaar te stellen om hiermee een ecotunnel met natte verbinding mogelijk te maken. Dit betekent overigens niet dat de gemeente 's-Hertogenbosch per definitie instemt met de gekoppelde aanleg van de ecotunnel en het knooppunt 45.

8) Financiële paragraaf

Met de planuitwerking van fase 1 en fase 2 en de realisering van fase 1 van de GOL is een bedrag van €76,4 miljoen gemoeid. Het gaat daarbij om een geraamd bedrag exclusief BTW, prijspeil 01/09/2013. De dekking van fase 1 is gegarandeerd door bijdragen van de provincie Noord-Brabant, de gemeenten Waalwijk, Heusden en 's-Hertogenbosch en het waterschap Aa en Maas. Daarnaast draagt het ministerie van I&M bij vanuit programma's die niet zijn gekoppeld aan de GOL maar wel passen binnen de doelstellingen van de GOL.

Bijdrage 's-Hertogenbosch

We stellen uw Raad voor om een krediet beschikbaar te stellen ter grootte van €400.000. Het betreft een eenmalige vaste bijdrage per 1/1/2014, gekoppeld aan de realisering van een gecombineerde ecotunnel / waterafvoer in het kader van het project Hoog Water 's-Hertogenbosch (HoWaBo) nabij Vlijmen-Oost. Eventuele BTW is in de bijdrage verrekend. Dekking kan worden gevonden binnen de reserve natuurbouwprojecten. Deze reserve wordt gevoed met opbrengsten uit de verkoop van gronden in de Bossche Broek. De storting van deze verkoopopbrengsten in de reserve is overeenkomstig het hierover door uw Raad genomen besluit d.d. 18 december 2007.

Risicoverdeling

De gemeente 's-Hertogenbosch is geen risicodragende partij in de GOL. Risico's (en kansen) worden verdeeld over de Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Waalwijk en Heusden.

Beheerkosten

Voor zover onderdelen van eenmaal gerealiseerde projecten zich op het Bossche grondgebied bevinden, komt beheer en onderhoud daarvan op de gemeente te rusten. Op basis van de huidige tekeningen gaat het daarbij om grond aan de zuidoostzijde van knooppunt 45 (nabij de Kruiskamp), grond bij de rotonde in de nieuwe randweg Vlijmen-Oost en een smalle strook grond ter plekke van de Voordijk. Na de definitieve uitwerking van het project Vlijmen-Oost (randweg Vlijmen-Oost inclusief aansluiting op de A59) kan overwogen worden om deze gronden over te dragen aan het Rijk of de gemeente Heusden.

Als het dagelijks beheer van eventuele VRI's op het knooppunt 45 in handen komt van de gemeente 's-Hertogenbosch dan worden de kosten ervan conform het knooppuntenprincipe verdeeld over de belanghebbenden van het knooppunt, te weten Rijkswaterstraat (50%), de gemeente Heusden (25%) en de gemeente 's-Hertogenbosch (25%). Voor de gemeente 's-Hertogenbosch betekent dit een areaaluitbreiding. De aanleg van VRI's wordt bekostigd uit het beschikbare budget van de GOL fase 1.

Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Bijlagen:

- Bestuursvereenkomst Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat, dd. 26 september 2013
- BOK Bijlage 1A. Projectenoverzicht met fasering (zonder raming)
- BOK Bijlage 1B. Projectfiches
- BOK Bijlage 2. Organisatieschema
- BOK Bijlage 5. Toelichting op bijdragentabel
- BOK Bijlage 6. Motie Tweede Kamer

Ter inzage (vertrouwelijk):

- BOK Bijlage 1A. Projectenoverzicht met raming & fasering
- BOK Bijlage 3. Brief belastingdienst inzake Btw-afracht
- BOK Bijlage 4. Risico- en kansenregister

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 10 december 2013;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 november 2013, regnr.3448608;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

Bijgaand concept – raadsbesluit vaststellen waarin wordt gevraagd:

- In te stemmen met de, op 26 september 2013 ondertekende, Bestuursovereenkomst GOL;
- Een krediet beschikbaar te stellen ter grootte van €400.000, inclusief eventuele kostenverhogende BTW t.b.v. de gecombineerde ecotunnel / waterafvoer Vlijmen-Oost en de begroting 2013 dienovereenkomstig te wijzigen.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. A. van der Jagt

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts